

BERTRAND RUSSELL

Autobiografía

EDHASA, COLECCIÓN ENSAYO, 2010

► **Bertrand Russell** (1872-1970) es uno de los hombres que más profunda huella ha dejado en el pensamiento occidental de nuestro tiempo, y —fruto de una curiosidad intelectual casi ilimitada— se ha convertido en un referente en las más diversas ramas del saber; casi centenario, con gran sentido del humor, se convirtió en el filósofo del siglo XX más leído por los no especializados y mereció del Premio Nobel de Literatura en 1950. Su insobornable actividad crítica hizo que fuera encarcelado en dos ocasiones y enfrentado a la carrera armamentística nuclear y a la violencia en general. Son algunos detalles.

JOHN STEINBECK

El poni roig

VIENA EDICIONS, CLÀSSICS MODERNS 2011

► Jody és un nen de deu anys que viu en un ranxo a la vall de Salinas, a Califòrnia. Apassionat dels cavalls, la vida li canvia quan el seu pare, un granger rígid i força esquerp, decideix regalar-li un petit poltre, el poni roig que dona títol al recull. Aquest meravellós regal desencadenarà una sèrie d'esdeveniments que li faran descobrir que en tota felicitat hi ha la llavor del dolor, i provocaran un canvi dràstic en la seva concepció del món dels adults, que al capdavant es revelaran davant dels seus ulls tan vulnerables i insegurs com ell mateix. És un dels treballs del Nobel de 1962, **John Steinbeck**.

Perfil

POR JOSEP DANIEL CLIMENT

■ L'ensenyament del valencià ha estat una de les principals inquietuds d'una part ben significativa de la societat valenciana, que durant segles ha vist com la llengua pròpia dels valencians era marginada, prohibida i fins i tot perseguida per part de les institucions del poder central. Aquesta preocupació, però, no es convertí en reivindicació política i social fins al primer terç del segle XX, i això gràcies a la ferma actuació de persones com **Carles Salvador, Enric Soler i Godes, Nicolau Primitiu Gómez, Josep Giner, Manuel Sanchis Guarner o Enric Valor i Vives** que proclamaven als quatre vents la urgència i la necessitat de l'ensenyament del valencià a l'escola, com l'únic mitjà per garantir la seua transmissió i supervivència. És en aquests moments que els sectors valencianistes se n'adonen de la rellevància política que per als valencians tenia la llengua pròpia en el procés de construcció nacional. De fet, Valor ja afirmava el 1935 que la llengua «és l'expressió màxima de la nació mateixa», i per això des de la premsa feia una crida demanant que «treballem, doncs, per la llengua pròpia si volem enlairar la nostra pàtria».

II República: els primers cursos de llengua

Poc després de l'aprovació de les Normes de Castelló el 1932 sorgí la necessitat de difondre la nova normativa ortogràfica, però com que l'ensenyament del valencià a l'escola no fou autoritzat per part del govern republicà, malgrat les nombroses peticions com ara de l'Ajuntament de València o el Centre de Cultura Valenciana, hagué de ser des de la societat civil valenciana que s'organitzaren els primers cursos. Així fou que el 1933 Carles Salvador publicà al setmanari *El Camí* un «Curs d'Ortografia Valenciana per correspondència», que l'any següent es repetia a Alacant de la mà d'Enric Valor al setmanari *El Tio Cuc*, iniciant una obligada tradició d'utilització de la premsa com a mitjà per a ensenyar la seua llengua als valencians i valencianes.

Els cursos de llengua durant el franquisme

Com bé sabem, durant el franquisme, la situació de l'ensenyament del valencià no féu més que empitjorar. De fet, haurem d'esperar al febrer de 1949 per veure com s'iniciava el primer curs de valencià presencial en la societat Lo Rat Penat. La iniciativa sorgí de Salvador i el primer professor fou Valor; poc després Josep Giner, **Francesc Ferrer Pastor** i altres estudiosos s'incorporaren al claustre de professors de l'entitat ratpenatista. Enric Valor participà activament en aquests cursos, bé com a professor, bé com a responsable de la revisió de la *Gramàtica Valenciana* de Carles Salvador i, fins i tot, com a president de la Secció de Filologia de Lo Rat Penat el 1959.

A principis de la dècada de 1960 Enric Valor inicià, amb la complicitat de l'administrador del periòdic *Levante*, **Francesc Soriano**, una veritable «campanya de normalització lingüística» a través de la premsa valenciana. La iniciativa es concretà amb la publicació el maig de 1960 d'unes notes breus sobre llengua en el suplement *Valencia* del periòdic, amb el títol *Cuestiones lexicogràfiques valencianes*; poc després, des de novembre de 1962 fins gener de 1964,

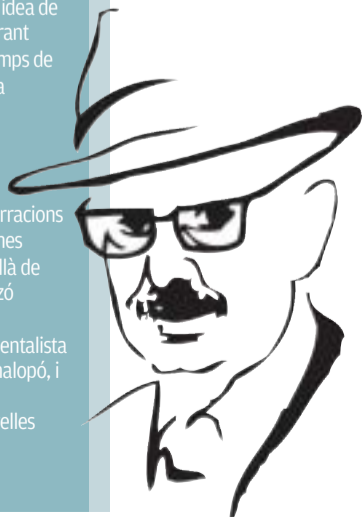
Ja de ben jove, Valor defensava treballar per la llengua pròpia per tal «d'enlairar la pàtria». L'escriptor és un dels protagonistes de la Fira en el centenari del seu naixement.

Enric Valor, la passió pel valencià

► **Obra literària**

- Rondalles valencianes
- Narracions de la Foia de Castalla
- L'ambició d'Aleix
- Sense la terra promesa
- Narracions intranscendents
- La idea de l'emigrant
- Temps de batuda

- Narracions perennes
- Enllà de l'horitzó
- Un fonamentalista del Vinalopó, i altres contarelles

aparegueren, sota el títol *Lecciones de valenciano. Parlem bé*, 175 fitxes gramaticals de temàtica variada que tenien la finalitat de millorar la manera de parlar i escriure el valencià; a continuació, des de gener a octubre de 1964, Valor publicà el curs *Gramàtica ele-*

mental per a valencians, amb un total de 114 fitxes; i, finalment, des d'octubre del 1964 fins setembre de 1965 aparegué la sèrie *Vocabularios*, 134 fitxes lexicogràfiques. Aquesta fou, sens dubte la iniciativa més significativa d'ensenyament de la llengua en la premsa valenciana durant el franquisme, tant per la quantitat com per la qualitat dels temes tractats.

Posteriorment, els cursos de llengua publicats en el periòdic *Jornadaes* convertiren en diverses obres gramaticals; la primera el *Curso de lengua valenciana* (1966), després *Millorem el*

llenguatge (1971) i, posteriorment, el *Curso medio de gramatica catalana referida especialmente al Pais Valenciano* (1973). S'ha de dir que fou en aquestes obres on es formaren la major part de valencians durant la dècada dels setanta i vuitanta del segle XX, i que les propostes gramaticals que aportà Valor contribuïren significativament a la construcció d'un model de llengua estàndard molt útil, que combinava la normativa fabriana amb les solucions genuïnes valencianes.

El valor de Valor

Gràcies als cursos de llengua i a les obres gramaticals de Valor s'aconseguí formar milers de valencians en els coneixements bàsics de la seua llengua i preparar el camí per encetar tímidament un procés de normalització lingüística de la societat valenciana a l'acabament

del règim franquista, recuperant per al valencià els àmbits d'ús que la repressió política ens havia negat durant segles.

Amb tot el que hem vist podem comprovar que Valor ha sigut un dels grans precursors de l'ensenyament del valencià, i que amb les seues iniciatives actuava amb intel·ligència i perícia, perquè davant de la prohibició de l'ensenyament del valencià en les escoles durant la II República i el període franquista calia dur endavant activitats enginyoses que permeteren la transmissió intergeneracional de la llengua tant de manera oral com escrita amb uns mínims de dignitat.

Aquesta ferma i decidida actuació en favor de l'ensenyament del valencià ens permet constatar el compromís cívic de Valor amb la seua llengua, amb la seua terra i amb la seua gent, la convicció i fortlesa dels seus ideals, la tenacitat esmerçada en la seua defensa i la constància de les seues actuacions en les situacions més adverses, que no foren escasses, aspectes aquests que bé mereixen ser recordats i homenatjats pels valencians actuals com fan aquests dies des l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, la Fira del Llibre o les Trobades d'Escoles en valencià organitzades per Escola Valenciana.

*Autor del llibre «Enric Valor. Estudi i compromís per la llengua» (AVL, 2011).